

1. SVĚTOVÁ VÁLKA

rok 1914 - 1918

Zachování vzpomínek na I. světovou válku

Legionáři z I. světové války v letech 1914 až 1920 v obci Milovice u Hořic

V těchto letech měla obec 58 obytných domů a 390 obyvatel, byli to většinou rolníci. Pokusíme se zmapovat osudy lidí, kteří v těchto domech žili i ti co se po válce do nich nastěhovali. Do války odešlo hodně mladých chlapců, nezkušených a většinou právě vyučených nebo ze školních lavic vystudovaných. Hodně jich zahynulo, nebo se vrátilo zraněných a zmrzačených.

Dům čp.1

Tento dům od 1.3.1898 vlastnila paní Františka Fridrichová. V době války a až do roku 1948 byl zde hostinec. 1. září 1953 z jedné místnosti (dříve sál) byla zřízena prodejna potravin Jednota. Dne 7. 8. 1929 dům koupili manželé Václav a Ludmila Součkovi, kteří pocházeli z Kuklen čp. 88. Pan Václav Souček se narodil 8. dubna 1885 v Kuklenách. Do války byl nasazen do 24 hodin po mobilizaci, tedy jako jeden z prvních. V Rakousko-uherské armádě byl svobodník a bojoval u 2. praporu polních myslivců. Zajat byl 30.12.1914 v Gorlicích. Přihlásil se do Československé legie 25.11.1917 v Permské gubernii –Sajtanskij závod v Rusku. V legiích byl u 7. střeleckého pluku a později u 5. střeleckého pluku jako četař. Sbíral raněné vojáky z bojiště a ze zákopů. Ruská armáda v bojích využívala malých dětí, hnala je před sebou, aby vojáci v zákopech nestříleli. Stávalo se, že vojáci do dětí nestříleli a ony se ocitly vedle nich v zákopech. Vyprávěl, že se dostal až do Vladivostoku. Tam nalodili zraněné vojáky do lodí, a že se vrátí domů. Vojáci byli většinou nakaženi syfilidou i jinými přenosnými nemocemi. Když loď byla dost daleko od břehů, potopili je. Byl u hraničářského praporu 2. „Roty Nazdar“ jako četař. Domů se dostal v září 1920. Na konci války byl vyznamenán v Ruských legiích československou revoluční a spojeneckou medailí. V Trutnově dne 31. prosince 1935 dostal propouštěcí list z armády, podepsanou velitelem praporu plk. pěchoty Jiřím Vorlíčkem.

HRANIČÁŘSKÝ PRAPOR 2 „ROTY NAZDAR“

PROPOUŠTĚCÍ LIST.

Četař v záloze Václav S O U Č E K ,

narozený roku 8.4.1885 v Kuklenách, politického okresu

Hradec Králové, příslušný do obce Kukleny

politického okresu Hradec Králové, vyhověl své branné povinnosti a proto

se propouští dnem 31. prosince 1935 z branné moci.

Jmenovaný je však za mobilisace a ve válce povinen podle svých schopností a sil k službám podle § 3 branného zákona ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n., až do 31. prosince roku, kdy dosáhne 60. roku věku, bude-li k takovým službám povolán.

Byl vyznamenán v rus. legii čs. revokční a spojeneckou medailí.

v Trutnově dne 31. prosince 1935

Velitel praporu:
plk. pěch. Jiří Vorlíček

Dům čp. 2

Na svátek Anny v roce 1914 byly v Milovicích vylepeny plakáty o mobilizaci obou českých armádních sborů č. 8 a 9, do stáří 37 let. Dne 28. 7. 1914 rukoval pan Václav Kulhavý. Narodil se 2. 11. 1892, vystudoval průmyslovku, byl chemikem. Hodnost u Rakousko-uherské armády měl kadet. Zajat byl v Sieniawě. Do legií vstoupil 1.7.1917 v Bobrovu v Rusku. Byl u 5. střeleckého pluku a 12. střel. pluku jako praporčík, později podporučík. Z legií odešel 31.12.1919. Po válce se zasloužil o rozvoj cukrovarnictví doma i v zahraničí. Do domu se přizemil pan Josef Chalupa, vzal si sestru Annu Kulhavou. Pan Chalupa ve válce hrál u vojenské kapely.

Ing. pan Václav Kulhavý a nevěsta slečna Milada Včelišová

Josef Chalupa *16.2.1894

Dům čp. 3

Dne 20. 4. 1915 nastoupil do války ročník 1873 – 1877. Z tohoto domu odešel pan Jaroslav Všeťečka nar. 6.10. 1877. Do války nastoupilo 36 ročníků, všichni kdo se narodil v letech 1865 až 1900.

Dům čp. 4

1. 9. 1915 do války nastoupil ročník 1865 – 1872. Z tohoto domu odešel pan Josef Vlasák. Narodil se 29.8.1865 v obci vykonával v letech 1898 do roku 1910 starostu. S postupujícími válečnými lety a vzhledem k otevírání dalších front došlo i na starší ročníky. Byly vypsány „Domobranecké přehlídky“ a Josef Vlasák byl odveden jako padesátiletý a zanechal doma manželku s třemi dětmi a k tomu celé hospodářství. Odvedenci jeli do rakouských Alp na italskou frontu, zde bránili horské průsmyky proti italským vojákům. Veškerý styk s domovem byl prostřednictvím korespondence a jednou ročně na vojenskou dovolenou, zejména o žních. Z té doby se dochovalo několik barevných pohlednic. Například Alpy 14.7.1916, odesílatel Vlasák Josef Lobst.Corp.Marine Baterie 16/40, Feldpost 608, adresovaný svému synovi Josefovi. Jeden z posledních pohledů zaslaných své manželce byl z Tarvisu 2. 6. 1919. Výpis je následující: “Nejdražší! Konečně včera večer jsem se rozloučil se svým bývalým působištěm a o půlnoci jsme se dostali do Tarvisu a dnes na večer pojedeme do Seebachu na Sammelstelle, odtud prý ještě do Celovce a odtamtud ke kádru a pak ...domů k Vám nejdražší. Jenže to bude ještě ta cesta s transportem trvati alespoň týden. Líbám a těším se na Vás.“ Pan Josef Vlasák v uniformě rakouského vojáka v hodnosti desátníka.

Jeho bratr Václav Vlasák narozen roku 1863, měl syna Jaroslava, který byl rovněž odveden na italskou frontu a bojoval v Alpách. Zemřel na otravu krve. Jeho sestra Slávka Brousková po celý svůj život posílala hrobníkovi do Innsbrucku příspěvek na údržbu hrobu. On ji též občas dával zprávu o stavu posledního odpočinku Jaroslava Vlasáka.

Josef Vlasák

Dům čp. 5

9. 6. 1915 do války nastoupil ročník 1878 – 1890. Z tohoto domu odešel pan František Vais. Pan Vais se narodil 9.3.1884, po válce byl zvolen v roce 1918 starostou.

Dům čp. 6

Dne 28. 7. 1914 narukoval pan Václav Flégl, narodil se 18. 4. 1891. Narukoval mezi prvními a ve válce byl 4 roky. Měl jizvu na pravé ruce od bodáku, který zachytil, když ho chtěl Bosenský voják probodnout, ale on probodl toho vojáka. Pan Flégl měl velkou zálibu v puškách. Byl dobrý střelec. Dne 15. 3. 1915 narukoval jeho bratr pan Jaroslav Flégl, narozen 7.3.1896. Ve válce přišel o nohu.

Dům čp. 7

1.8. 1914 odešel do války ve věku 38 let pan František Jukl, narozen 6.8.1876.

Dům čp. 8 – obecná škola

Do 24 hodin od vyhlášení všeobecné mobilizace do 37 let věku museli z Milovic nastoupit vojenskou službu i dva učitelé, Josef Procházka *1885 a František Bidlo narozen 5.2.1888, ve škole učil od roku 1907 a na školu se vrátil učit až 1.10.1919, bydlel v podnájmu čp. 12 v obci. Josef Procházka narozen 26.12.1885 v Pšovsi, učil na škole od 6.9.1910. Vojenskou službu nastoupil 27.7.1914, zúčastnil se bojů v Rusku. Posledně byl přidělen k c.k. domobraneckému praporu č. 496 v Olkusnu v Polsku. Zemřel 4.3.1917 v Krakově v nemocnici se zápallem mozkových blan. Pochován byl v Osenicích, ok. Jičín, a to 11.3.1917. Zanechal vdovu a syna. Dne 25. 2. 1915 nastoupil řídicí učitel Bedřich Štrumhaus, narozen 1.3.1895.

Dům čp. 9

V domě bydlela rodina Václava Poura. Na vojenskou službu nastoupil jeho syn Václav Pour narozen 1884. Bojoval v Haliči jako voják p.pluku 18, padl 20.5. 1915 Sana v Haliči a pochován je Dembno, okr.Przevorsk. V této době byl v domě koloniál se smíšeným zbožím paní Marie Martínkové. Roku 1935 pan Pour Václav daroval pozemek obci, která si tam vybuodovala obecní dům, kde byla kampaňka, knihovna a byt pro sebe a manželku.

Dům čp. 10

V roce 1901 vlastnil dům pan František Baudyš, provozoval sedlářství. Do války odešel jeho syn Ladislav Baudyš, narozen 4.5.1890, a již se nevrátil. Bojoval na jižní frontě v Srbsku u pěšího pluku 74, padl 15.9.1914 v Mionoviči – Bosně, kde je také pochován. Po válce byl dům prodán rodině Josefa Prýska. Rod Prýsků v naší obci žil přes 300 let, byl lidový písmák. Poslední z tohoto rodu paní Božena Prýsková se provdala za Josefa Bednáře a žila v domě čp. 29, až do své smrti roku 1981.

Rakousko-Uherský stát v době války vyhlašoval válečné půjčky od obyvatel, škol a obcí. Pan Václav Müller musel se také upsat na válečné půjčky. Na III. Válečnou půjčku upsal 500 korun, na IV. Upsal obnos 1000 korun, na V. obnos 1000 korun a na VIII. Také 1000 korun. Na tyto upsané obnosy obdržel úpisy rakouských válečných půjček. V té době stálo 100 kg živé váhy skotu 300 až 380 korun.

Prvorozený syn majitele nemovitosti, Josef Müller se narodil 17. Listopadu 1894. Na vojnu byl poslán 11. 10. 1914. Nasazen byl v Itálii, v Alpách ve výšce 3000 metrů, vzpomíná : zima, strašná zima. Dále byl v Německu, Rakousku, v Haliči, v Rusku, v Srbsku a Francii. Navštívil Rumunsko a Maďarsko. Byl u polní vojenské policie. Znal a mluvil německy, polsky a rusky. Na jihu Jugoslaviie 3 dny bez vody ve 40 stupňovém horku. U Lublaně byl zraněn ručním granátem. Prostřelené měl obě nohy, tělo a plíce. Nesměl jíst ani pít, protože byla obava, že má poškozená střeva. On ale prostřelené je naštěstí neměl. S tímto zraněním ho nesli vojáci přes les v celtě a to za stálého střelení z kanonů. Ležel v nemocnici v Lublani a později ve Vídni. Střepina mu přesekla u jedné nohy nerv, takže v ní necítil bolest. V noze mu zůstal kousek šrapnelu po celý život. Při dalším zranění, jinde mu kulka (náboj) z anglické zbraně zůstala mezi žebry. 16.8.1915 byl ve městě Krems n. Dunajem v Rakousku u K.K. Lun.Bat.No 11, 3 Hom. 4 Zug. Jezdil za vojáky v Dautsch Cabel a po celé frontě italské i srbské. Často posílal domů z míst pohledy, aby rodiče věděli, že je zdrav a živ. Domů z války se vrátil v roce 1919. Opět musel po tři měsíční dovolené, narukovat do Československé armády, kde byl až do konce roku 1921. Působil na Slovensku, kde útočilo Maďarsko, které chtělo dobýt část Slovenska z nové republiky a připojit k Maďarsku. Celkem byl na vojně 7 let.

Dne 23. května 1916 odešel do války i jeho bratr Václav Müller narozen 29.7. 1898. Za války působil v Maďarsku ve městě Šopron. Dále působil v C. K. střeleckém pluku č.11, 12. setnina, 3. četa, polní pošta 627. Odtud posílal korespondenční lístek 17. 4. 1918 domů rodičům, píše tam, že je zdrav a věčně stojí v zákopech. Zemřel 21. 6. 1918 ve Vídni v C. a K. válečné nemocnici č. 2 na úplavici. Jeho otec zaplatil výlohy s převezením zemřelého z Vídně do Milovic 26. 6. 1918 ve výši 1500,- korun. Koňským povozem, jel na nádraží do Hradce Králové, aby ho mohli pochovat 11. července 1918 na milovickém hřbitově v rodném hrobě.

Horský myslivci v Itálii – Josef Müller ↓

Josef Müller

Josef Müller na Italské frontě

HUSŮV DĚTSKÝ ÚTULEK V HOŘICÍCH.

Zrnka písku tvoří horu,
minuty rok, prchavé myšlenky
nesmrtelné skutky: groš ke grošiku
veliké dílo vykonají.

P. T.

Výbor „Spolku pro zřízení a
udržování Husovy opatrovny a
mateřské školy“ v Hořicích
vzdává uctivé díky za dar ~~Kor-~~

vanej sýrůb na permik
k vánoční nadílce.

V Hořicích, dne 10. XII. 1918.

Frant. Mikšová,
předsedkyně.

Anna Mukařová,
jednatelka.

Dopisnice.

Lečce Bořeni Müllerové,

žákyni I. roc. hospodář. kurzu.

Milovice.

Drahemilovaný rodiče! 14. 18.

Trájně vám děkuji za
a stal se spomínkou. Chce několik
dní jsem neostal žádný listek.
Toť, já se ty sám pojede na dovol.
jesti mne tím nebou nijak
přimě. Přem prav a mamce
dost dobře. Já tam jsem žádný
ani tak přece nijaký listek dostane
paku já nemám žádné šel.

Ty hojně jsem pro vás také mě
musi. Toť, odpustit a se dostanu
do memo. Pak mu bychom
přítelny hojně a bovíme, dost
přem já s paterem toť já
mamce velice optím nemužem
ani líže spomínáme je na
starem místě byle lepší

Přem to napsat. Pak bych šel
naprogram. Právě pro me, vědy
mamce

Právě sarem líže. Václav Müller

Václav Müller

Všem, kdož za příčinou skonu našeho nezapo-
menutelného syna, pana

Václava Müllera

nám svou účast na jevo dali, soustrast nám projevili,
drahého zesnulého na cestě k poslednímu odpočinku
v tak hojně míře doprovodili a rakev jeho krásnými
věnci a kyticemi ozdobili, vzdáváme tímto své

nejvroucnější díky!

Obzvláště pak z hloubi srdce děkujeme P. T.
družičkám a mládežencům za poslední poctu, kterou
drahému zesnulému prokázali.

V MILOVICÍCH, 11. července 1918.

Jménem zarmoucené rodiny:

Václav Müller,
otec.

Spořitelni a záložni spolek pro Milovice a okolí,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Milovicích, pošta Hořice.

269

č. j. 82.

Milovicích, dne 8. prosince 1920.

Isvědčení.

Podpisemí tímto stvrzuji a mohou po
případě i přísahou stvrditi, že pan
Václav Müller, rolník z Milovic ip. 11
upsal na III. válečnou rakouskou
půjčku 500 Kč, na IV. obnos 1000 Kč,
na I obnos 1000 Kč a na VIII. také
obnos 1000 Kč. Na tyto upsané
obnosy obdržel tři listiny upisov
nápisů svých náležitých příjemců,
které byly neprotivně v úřadě
výše jmenovaného d. 28. října 1918.

Spořitelni a záložni spolek
pro Milovice a okolí
zapsané společenstvo s ručením omezeným

[Signature] *[Signature]*

Psáno 13.3.1915
rodičům Müllerovým

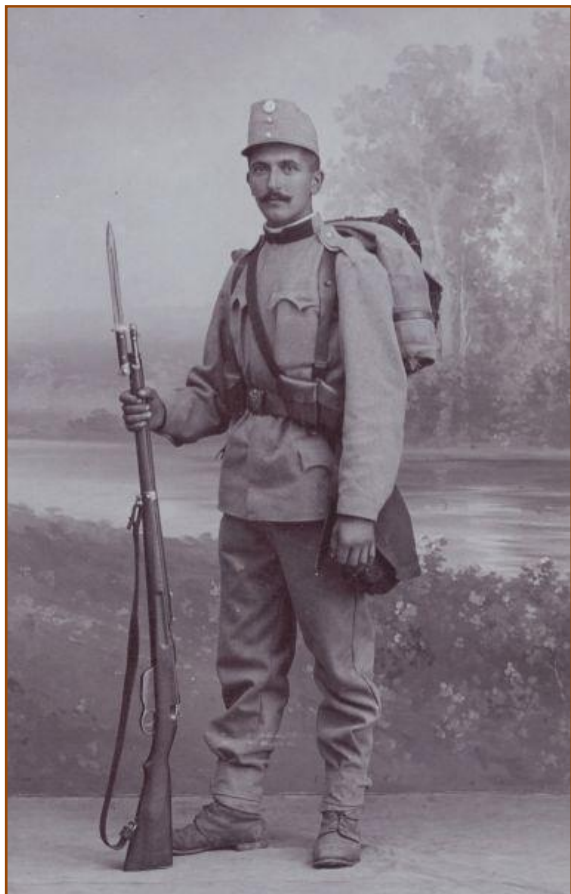

Psáno 26.10.

Dům čp. 12

V době války statek vlastnil pan Svoboda od něj si jej koupil pan Václav Lejsek, roku 1920. Pan Václav Lejsek se narodil 1898 ve Žlunicích. Manželku měl slečnu Annu Noskovou, nar. 1901 z Vinice. Na fotografiích jsou příbuzní pana Lejska : pan Josef Gregor hostínský z Libínské hospody. Byl legionář v Rusku a vrátil se až 1 rok po válce. Pan Josef Gregor z Bílska přežil celou válku na jižní frontě, srbském bojišti.

Dům čp. 13

V tomto domě žil truhlář pan Josef Šulc, narozen 5.3.1883, do války nastoupil 9. června 1915, vrátil se, zemřel roku 1948. V roce 1958 byl tento domek zbořen a rodina Šulcova se odstěhovala do Bašnic.

Dům čp. 14

Dům vlastnil pan Václav Myslivec, pro dluhy usedlost vydražil Alois Vrabc z Březovic. V době války 1. září 1915 z tohoto domu odešel na bojiště čeledín pan Josef Balihar nar. 28.3.1869 z Ostrova.

Dům čp. 15

I tento dům vlastnil pan Václav Myslivec po něm pan Dušek František *1830. Z tohoto domu 1. září 1915 odešel syn Dušek Jan narozen 26.7. 1866. Z vojny byl poslán na dovolenou, aby obsloužil hospodářství a znovu byl povolán do války 23. května 1916.

Dům čp. 16

Dům byl obecní z něho 1. srpna 1914 narukovali Vaníček Josef, narozen 11.11.1873 . 28. července 1914 byl odveden Stanislav Šulc, narozen 5.5.1892 . 1.9.1915 nastoupil ročník 1865-1872 byl odveden Antonín Šindler, narozen 1865, byl hrobník a již se domů nevrátil, podlehl útrapám v nemocnici. Nevíme kdy zemřel, ale pochován je v Šoproni.

Dům čp. 17

V době války vlastnil dům Karel Lánský, byl nucen narukovat 1. srpna 1914. Brzo byl propuštěn pro nezpůsobilost domů. Ve stejný termín narukoval také František Šanda - krejčí, ten si tento dům po válce koupil. Pan František Šanda, narodil se 15.8.1874. Bojoval na italské frontě a zraněn byl ve tváři, měl velkou jizvu. Dědeček paní Šandové pan Josef Volšík , sloužil u c.k. dragounského pluku č. 13. Bojoval v Maďarsku (Budapešti), v Rakousku ve městě Saaz a Vídni, v Haliči a Krakově. Se svým bratrem Františkem Volšíkem měli truhlářství v Miletíně. Ladislav Štefan byl bratr babičky paní Šandové.

František Volšík

Ladislav Štefan

Josef Volšík

Dům čp. 20

V tomto domě bydleli Stříhavkovi. Do 24 hodin od vyhlášení mobilizace od 21 do 37 let věku nastoupil vojenskou službu pan Václav Stříhavka, narozen 14.9.1886, ten ve válce padl. Bojoval ve městě Zavidov, tam je také pohřben. Doma zanechal manželku a dceru Vlastu nar. 1912. Pan Václav byl otcem paní Vlasty Moravcové z Úpice. Vdova se provdala za pana Houžvičku z čp. 7.. Dne 11. října 1914 odešel na vojnu jeho bratr pan František Stříhavka, narozen 3.11.1894.

Dům čp. 21

28. července 1914 mezi prvními narukoval pan Josef Dunda, narozen 20.8.1887.

Dům čp. 22

Vojenskou službu téhož dne nastoupil i pan Václav Koudelka, narozen 6.11.1883, mistr kovářský. V Rakousko-uherské armádě jako voják sloužil u 74. pěšího pluku. Zajat byl v Karpatech 18.11.1914. Do legií se přihlásil 9.10.1916 v Taganrog a působil u 8. střeleckého pluku. Domů se vrátil v prosinci 1920.

Václav Koudelka

Josef Müller

Dům čp. 23

Dům patřil Václavu Šulcovi, nastoupil do války 1. 9. 1915, narodil se 22.3.1865. Byl okresní cestář a kostelník. Jeho manželka Františka nar.1894 dělala v padesátých letech školnice a po smrti manžela i kostelnice. Domek byl zbořen a na jeho místě stojí obecní dílna a požární zbrojnice.

Dům čp. 24

V domě žil rolník pan Josef Vorel s rodinou. Jeho syn František narozen 9. 10. 1889, bojoval v Rakousko-uherské armádě byl desátník u 11. hulánského pluku. Do zajetí se dostal v Přemyšli 22.3.1915. V Československé legii v Rusku byl od 10.10.1917 Permská gubernie a působil v úderném praporu a v 5. střeleckém pluku . Z legií se vrátil 23.12.1919, jako invalida chromý na jednu ruku. Druhý syn Jaroslav nar. 10.6.1892 také odešel do války . Bojoval také v česk. legii v Rusku. V domě bydlela rodina Kovandova a 20. 4. 1915 odešel do války i František Kovanda narozen 10.3. 1873. Vorlovi dům po válce prodali rodině Kovandové a odstěhovali se.

Dům čp. 25

Ten patřil Václavu Myslivcovi. V domě byl hostinec, který si pronajal pan Václav Krátký narozený 1847. Jeho syn Václav Krátký narozen 22.12.1889 do války odešel 14. 12.1914.

Dům čp. 27

Dům patřil panu Václavu Zamouřilovi, narozen 12.7.1868 , byl cestář a do války nastoupil 1. 9.1915.

Václav Zamouřil - stojící zprava

Václav Zamouřil šestý zprava sedící v 1. řadě – sloužil v Josefově

Dům čp. 28.

Dům patřil panu Janu Šturmovi, narozen 19.8.1869, byl řezník a hudebník samouk. Na vojnu nastoupil 1. 9. 1915. Jeho syn Jan Šturma, narozen 2.11. 1897 na vojnu nastoupil 23. 5. 1916, ve svých 19 letech. Z tohoto domu do války 9. 6. 1915 odešel i Miloš Středa, příbuzný pana Šturmy.

Dům čp. 29. Dům patřil panu Václavu Prýskovi, narozen 3.5.1866 nastoupil na vojnu 20. dubna 1915.

Dům čp. 30.

Z domu na vojnu odešel pan Václav Bednář narozen 3.2.1883, a to do 24 hodin po vyhlášení částečné mobilizace, ta byla 26. 7. 1914.

Dům čp. 31.

Dům zakoupil pan Alois Vávra z Dobré Vody. Jeho syn Miroslav Vávra, narozen 17.4. 1889 na vojnu nastoupil ihned po všeobecné mobilizaci.

Dům čp. 32.

Tento dům vlastnil pan Václav Včeliš narozen 1862. Jeho syn Ladislav Včeliš narozen 20.8. 1892, byl odveden do války 9. 6. 1915.

Dům čp. 35

Dům patřil panu Josefu Vojtěchovi – rolníkovi. Do války 15. 3. 1915 nastoupil jeho syn Václav Vojtěch nar. 1.2.1892. Po válce se do rodiny přičlenil pan Jaroslav Chalupa narozen 27.3.1892 z Bašnic. Pan Jaroslav Chalupa válčil na italské frontě. Když se v hospodě sešli sousedé, bojující v Itálii, vyprávěli si, jak je naháněly Italky. Museli se před nimi schovávat a zavírat ve chlévě, jak byly temperamentní.

Dům čp. 36

Josef Včeliš narozen 17.8. 1893. Studoval hospodářskou školu v Jičíně a v Kostelci nad Or. Na vojnu odešel 11. 10. 1914. U Gorlice byl raněn do tváře a později sloužil v legiích v Rusku. Tam si pobyl v zajetí 4 roky a 3 měsíce. V obci měl přezdívku „Stalin“ a to proto, že byl v Rusku. Psal si do sešitu : přiblížil se rok 1914 – světová válka, to bylo zase ukrutné zlo, rekvizice stíhala rekvizici, každý byl vyprázdňen od obilí, dobytka, my jsme byli tak nešťastný, všecko co nevzal erár (stát), tak nám odnesli lidé, ovšem byli hladoví, tak to nešlo je odbejt. Když se ukončila válka, tak jsme se všichni ve zdraví sešli doma, byly to samé hrůzy, ale přestálo se to všecko, pak jsme si docela mysleli, že to snad nebyla pravda. Dne 2.2.1854 měl vlastnické právo na usedlost čp.36 pan Josef Pour s manželkou Annou. Jim se narodila dcera Anna a 11.6.1882 syn Josef. Otec Josef Pour v roce 1892 usedlost prodal panu Josefu Včelišovi a odstěhovali se do Chorvatska. Syn Josef nar. 1882 v Rakousko-Uherské armádě nebojoval. Do legii vstoupil 12.3.1918 jako vojín v USA. Později 10.4.1918 vstoupil do Francouzské legie již jako desátník a byl u 22. střeleckého pluku. Vrátil se 10.11.1919 do USA, bydlel Chicago okr. Illinois. Vzdělání měl námořní školu.

Dům čp. 37

Do 24 hodin od vyhlášení všeobecné mobilizace nastoupil vojenskou službu pan Stanislav Rygl, narozen 7.5.1886 a pan Jaroslav Rygl, narozen 1.4.1884. Mladší bratr František Rygl, narozen 1891 se vyučil drogistou, stal se asistentem drogerie. Měl narukovat do války, nechtěl a tak si namíchal různé chemické přípravky, aby mu bylo špatně a nemusel rukovat. Asi to přehnal, vymstilo se mu to a zemřel. Je pochován na milovickém hřbitově.

Dům čp. 39

Dům pana Jana Jaroše – rolníka. Do války narukoval syn Jaroslav Jaroš, narozen 21.1.1893. Do zákopů odjel 28.7.1914. Druhý syn Josef Jaroš, narozen 29.1.1898 narukoval 19.4.1916. V mládí měl úraz hlavy, kamarád jej nechtěně střelil vzduchovkou. Měl bolesti hlavy a epileptické záchvaty, které se častěji opakovaly. Z bojů byl osvobozen a zaslán domů.

Za války v roce 1914 dům vlastnil Josef Zubr, měl dceru Viktorii. Ta si 18.1.1921 vzala za manžela Bohumíra Glazara. Bohumír Glazar se narodil 8.11.1888 na Votuzi. V srpnu 1914 narukoval k 11. jičínskému pluku. Odtud je odvezli do Soproně v Uhrách. Pak byl převelen k letectvu do Hainburku u Vídně, kde byl zařazen k 25. Balon kumpanii k dělostřelectvu. V roce 1916 byl v Maďarsku, začátkem března roku 1917 odjel na Rumunskou frontu do Transylvánských Alp. Odtud odjel do Ruska. 18.12. 1917 odjel z ruské fronty přes Bukovinu do Itálie, převážně šli pěšky za mrazu -32 stupňů C a vánice. 1. ledna přijel do Itálie města Gorice. Za války byl přidělen k dělostřelectvu, později byl kuchařem.

Dne 4. listopadu 1918 byl v Itálii zajat a zahrán do lágru Kvinžentoli a zde v lednu 1919 každý voják dostal jeden lístek od italské vlády, aby mohli napsat domů, že je v zajetí, ale že je živ a zdravý. Doma již nikdo nevěřil, že ještě žije. Tatínek chodil po dva měsíce každé dopoledne k vlaku do Jeřic. Chlapci se vraceli z vojny, ale on ne.

V polovině prosince 1918 hnali vojáky ze zajateckého tábora Kvinžentoli do lágru Legniago. Ze tří tisíc zajatců jich 745 zůstalo ležet na silnici vyčerpaných hladem a zimou. V roce 1919 bylo v Itálii vystrojeno 52 praporů Československých vojsk ze zajatců pod vedením generála Štefánika. Každý prapor měl tisíc mužů. S nimi 3.7.1919 odjížděl z Itálie do Československa. Dne 6.7.1919 s 37. praporem italské domobrany se dostal na německé hranice za Rumburk – Šluknov.

Válku přežil, ale s podlomeným zdravím. Byl ve třech koncentračních táborech: Kvinžentole, Legniago a Augiari. Byl dvakrát vyznamenán u Rakouské armády bronzovou medailí za statečnost a železným křížem za 14. měsíců v poli. Po válce začal hospodařit se svou ženou na polích rodiny Zubrů.

Se svým bratrem Josefem se naposledy viděl v Jičíně na nádraží 2. srpna 1914, kdy odjížděl na Srbskou frontu k 74. pluku. Josef Glazar se narodil 8. 1. 1892, padl 6. 11. 1914 při třetí boji u Šabrce v Srbsku. Sloužil jako jednoroční dobrovolník u 74. regimentu. Vystudoval obchodní akademii v Hradci Králové, praktikoval u úvěrové banky, po škole odjel na frontu. Padl ve věku 22 let.

Použité fotografie jsou z rodinného alba Bohumíra Glazara.

Bohumír Glazar foto r.1918

Vzducholodě sloužily především k průzkumu a pozorování.

Ballon ve vzduchu nad lesami v okolí
v Rumunsku.

v Rumunsku
transylvánský
otčina
926 m
1917

To byl přes tak
dlouho rostly buky
až jim uhnilý kořen
a vítr je vyvrátil
tam schvili.

Prosekali jsme cestu 11 m širokou na kopci 926 m.

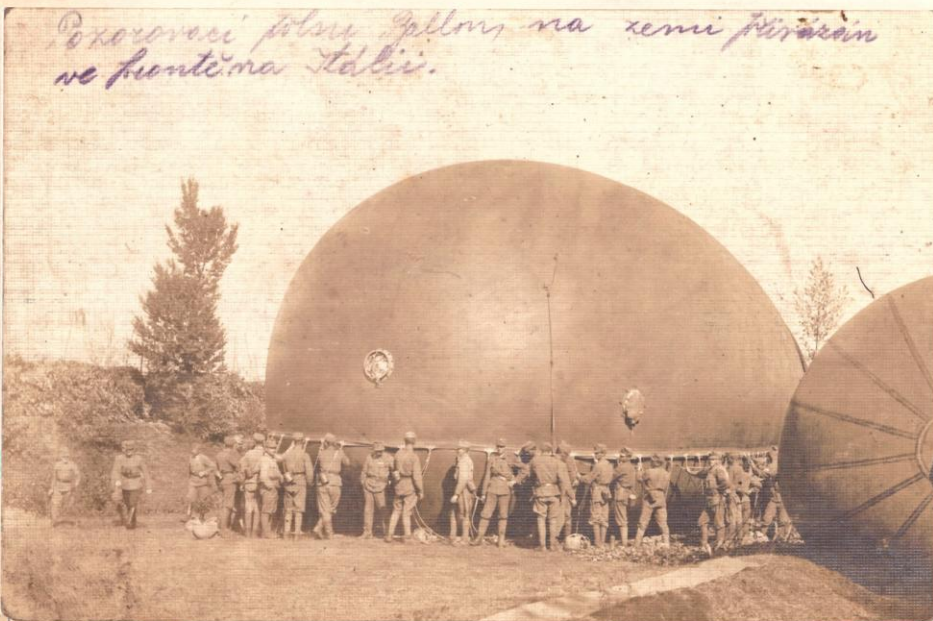
Ballon porobní
příprava k pouštění
Itálii

porobníci
fesh Bolond
u Romeri
Itálii 1918

Tam jsem byl
jako formástr
a kulometu

Porobníci přivazují balón na zemi přivázan
ve frontě na Itálii.

Celá kompanie
60 mužů ho
obrátila, než
se přivázal ke
kolům v zemi
Bylo okolo
šest kilometrů
v dřívě a stejné
nom ho apóbilili
nebo rozbili zrak

Fotografie vznikla r.1911 při světle reflektoru v zajateckém lágru v Milovicích u Lysé nad Labem. Lágr sloužil pro italské, ruské, srbské a turecké válečné zajatce. Průměrně zde bylo na 30 tisíc zajatců.

Bohumír Glazar

V mašingver škole.

Kulháněk z Rohoznice

Dům čp. 42

Dům vlastnila paní Františka Dobešová. Její syn pan Jan Dobeš narozen 2. 4. 1882, jako vojín si podal přihlášku 28.2.1918 do Francouzských legií. Byl zařazen jako vojín - střelec u 21. polního pluku 4.5.1918. Bojoval především ve Francii, z legií odešel 18.10.1919. Bydliště měl v Paříži.

Dům čp. 43

Dům vlastnil Josef Řehák, narozen 14.2. 1884. Byl rolník a zedník. Na vojnu narukoval jako jeden z prvních 28. 7. 1914. V tomto domě v podnájmu žil a také se zde narodil 18.7.1892 pan Josef Dufek. Pan Dufek odešel do války a již se z ní nevrátil. Byl vojínem u polního pluku 74. Datum úmrtí 9.11.1914, místo úmrtí Srbsko ve městě Schabatz a zde je i pohřben.

Dům čp. 44

V domě žila rodina Jahelkova. 1.8.1914 nastoupil do války pan Jan Jahelka, narozen 21.11. 1874. Již se nevrátil, bojoval a padl v Polsku. Není známo kdy padl a kde je pohřben. Po něm zůstala manželka a dvě dcery.

Dům čp. 46

V domě bydlel pan Josef Rygl, narozen 22.12.1881, do války narukoval 28. 7. 1914. Na místě jeho domku nyní stojí dům obecního úřadu s restaurací Klub.

Dům čp. 47

Dne 23. 5. 1916 nastoupil do války pan Jan Vávra narozen 5.5.1864, zedník. Měl z prvního manželství syna Františka nar. 1896 i ten šel bojovat. Po válce se dcera Anna provdala za Václava Čapka a v domě bydleli.

Dům čp. 48

Václav Včeliš narozen 10.10.1894 vystudoval hospodářskou školu v Kostelci nad Orlicí a po čtyř měsíční praxi narukoval do války, a to 23. 5. 1916. Dostal se na Rumunské kopce, kde strávil mnoho měsíců. Trpěli tam velkou zimou, a to při mrazech až -30 stupňů C. Po válce byl ve svém domě dobrým hospodářem.

Dům čp. 49

V domě žil za války Antonín Rutrle, narozen 16.5 1871, byl rolník. Narukoval jako jeden z prvních dne 28. 7. 1914. Během války se vrátil domů na dovolenou, aby mohl sklídit obilí. Ale 1. 9. 1915 se měl znovu

vrátit do válečné vřavy. Aby nemusel do války přesekl si nárt chodidla sekerou. Jeho syn Jaroslav Rutrle narozen 25. 4. 1898 nastoupil na vojnu 19. 4. 1916. Syn Jaroslav nebyl jen rolník, ale vedl po válce „Hankův čtenářský spolek“ v obci, byl pokladníkem v kempeliče.

1. Josef Müller
2. Jaroslav Rutrle

Dům čp. 50

V době války v domě žila početná rodina Pourových. Pan Josef Pour tento dům koupil v roce 1910. Dne 28.7.1914 narukovali do války synové Jan Pour nar. 1891 a Jaroslav Pour, narozen 1893. Při druhém nástupu 16. 6. 1915 nastoupil jejich bratr Bedřich Pour narozen 2.3. 1897. V roce 1934 dům byl prodán panu Jaroslavu Baliharovi.

Dům čp. 51

Dne 1. 9. 1915 narukoval z tohoto domu Václav Vávra, narozen 21.10.1867, povoláním cestář. Na frontu nastoupil i jeho syn Josef Vávra, narozen 28.3.1893. V padesátých letech dům prodali rodině Jírových.

Dům čp. 52

V tomto domě se 19.2.1889 narodil Josef Pavlík. Byl obuvník, oženil se a 27.8.1914 se mu narodila dcera Vlasta. Po narození dcery šel velmi brzo do války, a to 14.12.1914. Z ní se vrátil s podlomeným zdravím a 22.2.1918 doma umírá. Pochován je na bráňanském hřbitově. Jeho rodina se přestěhovala do Bráňan čp. 56.

Dům čp. 53

Dům patřil Čenku Vejnarovi. Jeho syn František Vejnar, narozen 8.10.1892 narukoval do války ihned 24 hodin po mobilizaci. Bojoval na italské frontě, byl raněn a zemřel v nemocnici. Nevíme kdy padl, pravděpodobně je pochován ve městě Legmáno. Po válce se do domu přiznal pan Čeněk Hátle. Pan Čeněk Hátle, narozen 16.1.1897 také prošel bojištěm, narukoval na srbskou frontu, ve svých 18 letech. Ošetřoval koně, jezdil s vozem, na kterém převážel různý vojenský materiál, včetně munice i nemocných. Jak vyprávěl, byl na Slovensku, v Maďarsku, Srbsku, Bosně, Hercegovině, Černé Hoře, Boce Kotorské. Často býval v nemocnici s různými nemocemi, včetně tyfu a malárie. Po válce byl zahradník, specializoval se na pěstování celeru.

Čeněk Hátle

František Vejnar

Dům čp. 54

Dům vlastnil pan Josef Rygl. Byl rolník a pokladník kempeličky. 23. 5. 1916 na vojnu narukoval jeho syn František Rygl, narozen 20.3. 1897. Po válce se do domu přiznal pan Karel Luštinec, vzal si jeho sestru Boženu.

Dům čp. 56 .

Z tohoto domu odešel do války 1. 8. 1914 pan Josef Svatý, narozen 11.7. 1875.

Dům čp. 58.

V roce 1911 si tento dům postavil zedník, rolník pan Josef Brendl, narozen 22.8.1881. Sám nastoupil do války mezi prvními 28. 7. 1914. Bojoval na Italské frontě na řece Piavě.

14. 12. 1914 odešel na vojnu pan Jan Jilemnický, narozen 4.10.1891 a Bohumil Holman, kteří pomáhali na statku i v jiných usedlostech v obci.

Již v roce 1914 byli ubytováni v obci Bříšťany uprchlíci z Haliče (židé), kteří bydlili v domku pana Václava Mešejdy čp. 27. Vždy od 6 – 10 lidí. Po ústupu Rusů z Haliče odstěhovali se tito domů. V Milovicích bylo 14 uprchlíků z Haliče. 23.5.1916 odešel na vojnu z naší obce Mislovský Stanislav, haličský válečný uprchlík. Po opětovném postupu vojsk, bydleli zde uprchlí Poláci a po nich Italští uprchlíci. Do milovické školy docházely děti italských uprchlíků. Podle vzpomínek paní, provdané Šťovičkové do Sukorad, chodily do školy dvě italské dívky Katarina de Mariny a Katarina Jadresko. V roce 1918 se odstěhovali všichni zpět. Uprchlíkům platil stát podporu na osobu zprvu 50 haléřů denně, později 1,60 haléřů.

Na milovickém hřbitově se zachoval hrob (č. 197) z této války, kde je pohřben Juchna Kirilov Jevgenij, voják pěšího ruského pluku č. 577. Zemřel 1.11.1918 v Bašnicích. Na tomto hrobě je nyní pamětní deska se jmény ostatních legionářů z Milovic, kteří padli.

V Praze ustanovil se spolek „České srdce“, který sbíral potraviny hlavně pro děti trpící podvýživou. I zdejší obec zaslala potraviny i peněžní dary do Prahy. Začátkem července 1918 začalo „České srdce“ posílat děti nejvíce strádající podvýživou na venkov. Náš okres je na prvním místě v království Českém co do počtu umístěných těchto dětí. Ve zdejší obci převzaly děti tyto rodiny : Josef Fridrich čp.1, Václav Pour čp.9, Alois Vrabc čp.14, František Houzvička čp. 26, Josef Včeliš čp.48. Tento počet zajisté příštím rokem se zvýšil.

Nástup vojáků – ukrajinská armáda z roku 1920 -21

Albatros D.III byl velmi úspěšný německý jednomístný dvouplošný stíhací letoun používaný během první světové války německými jednotkami Luftstreitkräfte, ale také rakousko-uherskými Luftfahrtruppen.

Albatros Oeffag D.III (s. č. 253.06) byl osobním strojem velitele Flik 3J Oblt. Friedricha Navratila, který s ním v létě 1918 operoval z letišť Romagno a Gargolo. Byl to také Navratilův neúspěšnější stroj.

SPAD VII vznikl na začátku roku 1916 ve Francii. Byl dvouplošník a po vzniku republiky roku 1918 se stal páteří československého stíhacího letectva. Dodala nám je spolu s dalšími typy francouzská vláda.

SPAD VII před hangárem leteckého muzea

Pohlednice, které posílali vojáci z války domů.

Handwritten text in Czech, likely a letter or postcard message. The text is written in a cursive script and includes a date: 19. 2. 14. The text is partially obscured by a vertical line and some ink blots.

Dne 11. listopadu 1918 byla podepsána ve Versailles smlouva o příměří všech bojujících států. Podpisem smlouvy již oficiálně skončila první světová válka. Tento den 11. listopad byl prohlášen dnem válečných veteránů.

Na závěr znovu připomínám 9 padlých mladých mužů, kteří se v Milovicích narodili nebo zde bydleli a za vlast padli.

Padlý občané z Milovic v 1. světové válce.

1. Baudyš Ladislav, narozen 4.5.1890 padl 15.9.1914 u Mionovič v Bosně, kde je i pochován.
2. Dufek Josef, narozen 18.7.1892, místo pochování Schabatz-Srbsko, datum úmrtí 9.11.1914 v Schabatzu.
3. Jahelka Jan narozen 21.11.1874. Do války nastoupil 1.8.1914 – padl v Polsku. Není znám datum úmrtí, ani místo pochování.
4. Müller Václav, narozen 29.7.1898, zemřel ve válečné nemocnici ve Vídni 21.6.1918. Je pochován na milovickém hřbitově v rodinném hrobě.
5. Pour Václav narozen 1884. Padl 20.5.1915 Sana v Haliči a pochován je Dembno, ok. Przevorsk.
6. Procházka Josef narozen 26.12.1885, zemřel 4.3.1917 v krakovské nemocnici. Pochován byl 11.3.1917 v Osenicích, ok. Jičín.
7. Střihavka Václav, narozen 14.9.1886, není znám datum úmrtí, místo pochování je Zavidov.
8. Šindler Antonín narozen 1865 zemřel v nemocnici, kde podlehl válečným útrapám. Není znám datum úmrtí, místo pochování je Šoproň.
9. Vejnar František, narozen 8.3.1892 zemřel v italské nemocnici, není znám datum úmrtí, pochován je ve městě Legmáno.

Odhalení pamětní desky na hřbitově.

Ve všech obcích postavili padlým vojákům pomníky s vyrytými jmény. V naší obci ne. Toto je částečně napraveno dne 29.9.2023, kdy byla na hrobě č.197 odhalena deska se jmény padlých mužů. V tomto hrobě je pochován voják pěšího ruského pluku 577, Juchna Kirilov Jevgenij., který zemřel 1.11.1918 v Bašnicích. Celou tuto aktivitu uskutečnila vlastním nákladem 23 960 Kč paní Věra Jirková z Milovic. K přítomným občanům promluvil pan ing. Vojtěch Ledl a paní Věra Jirková.

PAMÁTCE PADLÝM VOJÍNŮM 1914 - 1918	
BAUDYŠ LADISLAV	1890
DUFEK JOSEF	1892
JAHELKA JAN	1874
MÜLLER VÁCLAV	1898
PROCHÁZKA JOSEF	1885
POUR VÁCLAV	1884
STŘIHAVKA VÁCLAV	1886
ŠINDLER ANTONÍN	1865
VEJNAR FRANTIŠEK	1892

Text projevu přednesený panem ing. Vojtěchem Ledlem.

Dobrý den.

Paní Věra Jirková mne požádala, abych Vás tady jejím jménem přivítal. Jsme rádi, že jste si našli čas, přijali pozvání a přišli, aby jste se zúčastnili dnešního odhalení pamětní desky. Scházíme se u kříže, připomínky padlým v první světové válce. Něco tu scházelo, bylo to tak nějak všeobecné, anonymní. A tak přišel nápad paní Jirkové, doplnit kříž pamětní deskou se jmény milovických občanů, kteří v bojích 1. světové války padli. Nápad, jak jsem se dozvěděl, to nebyl nový, již v minulosti bylo několik neúspěšných pokusů. Říká se pozdě, ale přece a to myslím platí významně i v tomto případě. Na věčnou vzpomínku budou jména těchto padlých vepsaných do dnes odhalované pamětní desky připomínat hrůzy války. Vzdejme i dnes, po 105 letech od konce válečných let čest památce jejich obětí.

Závěrem mi dovoluje, abych jménem svým a jistě i Vás všech poděkoval paní Jirkové nejen za čas strávený hledáním v historických dokumentech, ale hlavně za zdárnou realizaci svého nápadu.

V obecní kronice z roku 1931 je tento zápis: *Dne 1.října zemřel Jan Dušek majitel usedlosti čp.15, byl zpopelněn v Pardubicích dne 6 října stár 65 let. Zesnulý byl řadu let členem obecního zastupitelstva, členem místní školní rady. V poslední vůli pamatoval s odkazem 4000 Kč na postavení pomníku padlým ve světové válce. Hasičskému sboru 500 Kč a na obecní knihovnu 500 Kč. Škole Milovické 1000 Kč.*

Dne 12. května 2015 jsem se zúčastnila setkání kronikářů v Jičíně. Jako host tam přednášel pan dr. Hofman o svých příbuzných, strýcích, bratřích Viléma a ing. Václava Dostálových, kteří bojovali v 1. světové válce. Z té doby zdědil po své matce hodně historických spisů (dopisů, pohlednic, deníků a fotek, které fotil na frontě jeho strýc ing. Václav Dostál). Tyto věci nabídl České televizi a ta osud těchto bratří zpracovala ve II. dílu pořadu „Raport z 1. světové války“. Sebou přinesl pan Hofman knihu „Kronika československých legií ve Francii“. Kniha byla vydána v roce 1938 a obsahovala hodně fotografii, ty fotil ing. Václav Dostál. Na konci knihy byl jmenný seznam všech českých legionářů, kteří ve Francii bojovali. Při listování v této knize jsem opravdu našla příjmení Pour. Bohužel nebylo tam uvedeno jméno ani datum a místo narození. Přesto věřím, že se jednalo o našeho rodáka, Josefa Poura, narozeného 11.6.1882 a bydlícího v Milovicích čp.36, jež bojoval ve francouzské legii.

Text zpracovala paní Věra Jirková, grafická úprava Pavel Balihar.